

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Національного аерокосмічного
університету
«Харківський авіаційний інститут»

Олексій ЛИТВИНОВ
« » 2026 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття освітнього ступеня магістра
за освітньо-професійною програмою
зі спеціальності

С4 «Психологія»

(освітня програма «Психологічне консультування та психотерапія»)

у 2026 році

Харків
2026

ВСТУП

Вступне випробування для здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою зі спеціальності **С4 Психологія** (освітня програма **Психологічне консультування та психотерапія**) відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» в 2026 році» у формі індивідуального письмового або усного фахового іспиту, який приймає фахова екзаменаційна комісія з певної спеціальності (освітньої програми), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

До фахового іспиту входять питання за темами:

- загальна психологія;
- психологія управління, інженерна психологія;
- юридична психологія та соціальна психологія;
- диференційна психологія, психодіагностика;
- основи психологічного консультування та педагогічна психологія.

Перелік питань за темами наведений у програмі.

Критерії оцінювання знань

1. Результат фахового іспиту визначається за шкалою від 100 до 200 балів.
2. Фаховий письмовий іспит складається з 60 тестових завдань. Серед запропонованих відповідей у тестовому завданні слід обрати одну правильну. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бала. Загальна сума визначається кількістю виконаних завдань.

Результат фахового іспиту розраховується за формулою:

$80 + k \cdot n$, де k – кількість балів за правильну відповідь на питання, n – кількість правильних відповідей).

3. Фаховий усний іспит складається з двох питань. Відповідь повинна бути теоретично обґрунтованою, логічною, з дотриманням культури мови. Абітурієнт володіє термінологією в контексті питання білету, має загальну орієнтацію в контексті питання білету; вміє визначати основні поняття та пояснити загальні проблеми щодо змісту питання.

3. Мінімальна кількість балів за фаховий іспит, визначених за шкалою, зазначеною в п.1, з якими вступник допускається до участі у конкурсі, складає 100 балів. Якщо вступник отримав менше ніж 100 балів, то вважається що він не склав іспит і до участі в конкурсі не допускається.

1. Питання за темою «Загальна психологія».

Проблема предмета психології. Етапи становлення психології як науки. Проблема біологічного і соціального в психології. Роль центральної нервової системи в протіканні нервово-психічних процесів. Проблема психофізичного паралелізму. Еволюційний підхід до виникнення психіки. Етапи розвитку, структура і властивості свідомості. Принцип єдності свідомості і діяльності. Основні види діяльності людини. Класифікація потреб і мотивів. Навички, вміння та звички. Автоматизовані дії, їхнє виникнення і формування.

Психічні процеси, властивості та стани. Відчуття як базовий пізнавальний процес. Основні властивості відчуттів. Загальне визначення сприйняття. Основні властивості образів сприйняття. Теорії сприйняття. Загальні уявлення про увагу. Двоїстість підходів до вивчення уваги. Основні властивості уваги. Класифікації і види уваги. Теорії уваги у вітчизняній психології та зарубіжній психології. Основні процеси та системи пам'яті. Теорії пам'яті у вітчизняній та зарубіжній психології. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності. Механізми процесу уяви. Види уяви. Основні характеристики мислення як вищої психічної функції. Взаємозв'язок мислення і мови. Основні форми мислення. Загальна характеристика психології емоцій. Види емоційних проявів. Функції емоцій: підходи і теорії. Підходи до розуміння і дослідження волі. Функції волі в різних підходах.

Особистість. Задатки як органічні передумови здібностей. Загальні і спеціальні здібності. Визначення темпераменту. Підходи до вивчення темпераменту. Роль темпераменту в діяльності. Характеристика індивідуального стилю діяльності. Визначення характеру. Співвідношення темпераменту і характеру. Типології характеру. Класифікація мотивів. Специфіка мотиваційної сфери людини. Види потреб. Проблема базових потреб людини: підходи та теорії. Самосвідомість та її місце в психічній організації людини.

Література

1. Поясок, Т. Б. Загальна психологія: навчальний посібник / Т.Б. Поясок, О.І. Беспарточна, О.В. Квасник, В.В. Шаполова. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2023. – 396 с
2. Москалець, В. П. Загальна психологія: підручник. – К. Ліра-К:, 2020. – 564 с
3. Колобич, О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. – 172 с.

2. Питання за темою «Психологія управління. Інженерна психологія»

Основні підходи до вивчення управлінської діяльності. Психологічний зміст функцій планування, контролю, корекції та кадрової функції управління. Командні та колегіальні методи управління. Стресори в управлінській діяльності та шляхи їх подолання. Стадії прийняття управлінських рішень. Індивідуальні відмінності управлінських рішень. Стили керівництва. Типові помилки комунікації. Культура слухання і культура мовлення в управлінській діяльності. Організаційна культура та управлінська культура.

Методи в інженерній психології. Методи дослідження діяльності людини в ергономіці. Поняття про інформаційну модель. Вимоги до органів управління. Організація робочого місця оператора. Вплив емоційної напруги на діяльність оператора.

Загальні закономірності діяльності в особливих і екстремальних умовах. Психологічна підтримка діяльності людини в екстремальних умовах. Загальне поняття про стрес. Роль і значення адаптаційних можливостей людини в її готовності до діяльності в екстремальних умовах. Методологічні основи вивчення діяльності в особливих і екстремальних умовах.

Література

1. Орбан-Лемброк, Л.Е.. Психологія управління / Л.Е.Орбан-Лемброк/ – К.- Академвидав.- 2003.

2. Кулініч, І.О. Психологія управління / І.О.Кулініч/. – К.: Знання.- 2008.
3. Трофімов, Ю.Л. Інженерна психологія / Ю.Л.Трофімов/ . – К.: Либідь. – 2002

3. Питання за темою «Юридична психологія та соціальна психологія»

Поняття конфлікту. Засоби визначення та ознаки конфліктів. Види конфліктів. Методи вивчення конфліктів. Етапи розвитку конфлікту. Види психологічного впливу на конфліктну ситуацію. Методики та техніки вирішення конфліктів. Принципи психологічного посередництва.

Профілактика конфліктних ситуацій. Види та прояви насильства в сім'ї. Ігрова злочинна мотивація. Методи юридичної психології. Механізми криміналізації особистості підлітка в негативних групах однолітків. Підстави для призначення судово-психологічної експертизи. Психологічні типи злочинців. Типи та мотиваційні передумови терористичної діяльності. Чинники ефективності соціальної дії права. Чинники професійного вигорання працівників органів внутрішніх справ.

Соціальна ідентичність особистості. Охарактеризуйте феномен соціалізації особистості. Характеристика спілкування у соціальній психології. Загальна характеристика великих соціальних груп. Загальна характеристика малих соціальних груп. Механізми групової динаміки. Особливості прийняття рішення групою. Дайте характеристику психологічним засобам впливу у процесі спілкування. Охарактеризувати проблему соціальної установки у соціальній психології.

Література

1. Бочелюк, В. Й. Юридична психологія / В. Й. Бочелюк / Київ : Центр учбової літератури. - 2010
2. Філоненко, М. М. Психологія спілкування / М. М. Філоненко / Київ : Центр учбової літератури. - 2008
3. Москаленко, В. В. Соціальна психологія / В. В. Москаленко / Київ : Центр учбової літератури. - 2008

4. Питання за темою «Диференційна психологія. Психодіагностика».

Поняття когнітивного стилю у психології індивідуальності. Місце характеру у структурі індивідуальності. Загальна характеристика методів диференціальної психології. Поняття надійності тесту. Проблема виміру в психодіагностиці. Типи вимірювальних шкал. Стандартизація психодіагностичних методик. Стандартні шкали. Етапи проектування тесту. Природа проєктивних методик. Поняття проєкції в психодіагностиці. Класифікація методів психологічного дослідження. Загальна характеристика емпіричних методів дослідження.

Типи змінних в експериментальному дослідженні. Види експериментів. Надійність та валідність експериментального дослідження.. Стратегії підбору груп досліджуваних. Типи факторних планів. Типи психологічних шкал. Загальна характеристика кореляційного дослідження. Поняття ідеального та реального експериментів. Вплив особистості експериментатора на результати дослідження.

Література

1. Галян, О. І. Експериментальна психологія: навчальний посібник / О.І. Галян, І. М. Галян / - Київ, «Академвидав». - 2012.
2. Бурлачук, Л.Ф. Психодіагностика особистості /Л.Ф.Бурлачук /. - Київ. - 1989.
3. Мазяр, О.В. Диференціальна психологія. / О. В. Мазяр / Київ.: Кондор. - 2017
4. Корольчук, М. С. Психодіагностика: навчальний посібник. / М. С. Корольчук / Київ : Ніка-Центр. - 2010.

5. Питання за темою «Основи психологічного консультування та педагогічна психологія».

Загальні положення індивідуальної психотерапії А. Адлера. Принципи процесуальності в психотерапії. Психологічний діагноз в психодинамічній психотерапії (рівень та тип порушення особистості). Загальні положення

первинної психотерапії. М'язові блоки та взаємозв'язок психологічних проблем та структури тіла. Нейролінгвістичне програмування.

Загальні положення гештальт-підходу. Виникнення та розвиток медичної та психологічної моделей допомоги в сфері психічного здоров'я. Динамічна, економічна, топографічна та структурні моделі психіки в психоаналізі. Основні механізми психотерапії. Загальні принципи проведення первинного інтерв'ю.

Загальні положення когнітивної психотерапії. Проблемні оцінки ефективності різних видів психотерапії. Принципи соціальної роботи. Психологічні методи в соціальній роботі. Сучасні системи служб соціальної допомоги населенню. Кваліфікаційні вимоги до соціальних працівників. Індивідуальна та групова соціальна робота. Біогенетичний підхід і соціогенетичний підхід до розуміння психічного розвитку. Проблема психічного розвитку з точки зору класичного психоаналізу.

Структура педагогічної психології. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. Принципи педагогічної психології. Методи психолого-педагогічного дослідження, їх значення. Психологічний вплив у вихованні, його роль. Особливості контролю успішності чи неуспішності. Загальна характеристика дошкільного віку. Загальна характеристика молодшого шкільного віку. Ведуча діяльність в молодшому шкільному віці. Теорії підліткового віку. Загальна характеристика підліткового віку. Загальна характеристика юнацького віку. Проблема періодизації зрілого віку. Загальна характеристика зрілого віку.

Література.

1. Соціальна робота. Теорія і практика. Підручник. 2-ге вид. Затв. МОН України. /Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. / Київ : Видавництво «Каравела», - 2023.
2. Токарева Н. М. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017

Гарант освітньої програми Психологічне консультування та психотерапія

Борис ГУЛЬМАН

Програму розглянуто й узгоджено на випусковій кафедрі 704 (психології)

Протокол № 8 від 19 вересня 2026 року

В.о. завідувача кафедри 704

Юрій ГУЛИЙ

Програму вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою зі спеціальності С4 «Психологія» (освітня програма Психологічне консультування та психотерапія) узгоджено галузевою науково-методичною комісією НМК 3 Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Протокол № 7 від 06 березня 2026 року

Голова НМК
док. екон.наук, проф.

Ганна ЛІХОНОСОВА